

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Stichting Intermaris
M.D. Hoiting
Postbus 554
1620 AN HOORN NH

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018635433

Kenmerk
FF/75C/2016/0716.toek.dg

Bijlagen
3

Datum 26 juli 2017
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte heer Hoiting,

Op 23 december 2016 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 30 januari 2017 en 18 juli 2017 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

De Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht geworden. Het overgangsrecht in deze wet bepaalt dat aanvragen die onder de Flora- en faunawet zijn ingediend en waarop nog geen besluit is genomen, worden beoordeeld volgens de Wet natuurbescherming. Dit kan van invloed zijn op dit besluit, omdat vanaf 1 januari 2017 een aantal soorten niet meer bij wet zijn beschermd of dat juist wel zijn geworden. Het kan ook zo zijn dat in uw projectgebied soorten voorkomen die beschermd zijn, maar waar u nu nog geen ontheffing voor heeft. In dat geval dient u mogelijk een aanvullende ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Siriusstraat Hoorn, projectnr 160107.01', gelegen in de gemeente Hoorn. Het project betreft de sloop van vier portiekflats en bijbehorende lagere bijgebouwen en de realisatie van nieuwbouw. De werkzaamheden bestaan uit de sloop van bestaande bebouwing, het verwijderen van bestrating en parkeerruimte, kap- en rooi werkzaamheden, het bouwrijp maken van het plangebied, het aanleggen van nieuwe bestrating, nieuwbouw en het aanleggen van een nieuwe groene inrichting. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 26 juli 2017 tot en met 30 juni 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Mijn overwegingen voor dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die volgens de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Siriusstraat Hoorn, projectnr 160107.01', gelegen in de gemeente Hoorn aan de Siriusstraat, met coördinaten X:131451; Y:517344, één en ander zoals is weergegeven in 'Bijlage - topografische kaart' van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ruimtelijke ingrepen; Siriusstraat Hoorn' van 22 december 2016.
- d. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift c noodzakelijk zijn.
- e. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- f. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- g. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- h. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het aangepaste 'Projectplan Ruimtelijke ingrepen; Siriusstraat Hoorn' van 30 januari 2017 (bijlage 2 bij dit besluit) en zoals beschreven in de aanvulling op de aanvraag van 30 januari 2017 (bijlage 3 bij dit besluit).
- i. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare paarperiode en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Voor de gewone dwergvleermuis lopen deze respectievelijk globaal van half augustus tot en met half oktober en van november tot en met maart. Voor de ruige dwergvleermuis lopen deze perioden respectievelijk globaal van half augustus tot en met september en van november tot en met maart.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

26 juli 2017

Onze referentie

Aanvraagnummer
5190018635433

Kenmerk

FF/75C/2016/0716.toek.dg

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

- j. De permanente alternatieve voorzieningen voor de aangetroffen voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
1. Ze worden inwendig aangebracht in de nieuwbouw.
  2. De locatie wordt bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
  3. Ze worden zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke voortplantingsplaatsen geplaatst, met een vergelijkbare spreiding in de gebouwen.
  4. Ze worden op een locatie geplaatst die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke voortplantingsplaatsen wat betreft hoogte (bij voorkeur minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute en vrije vliegruimte en de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring, en buiten bereik van predatoren.
  5. Ze hebben zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke voortplantingsplaatsen, met gebruik van een vergelijkbare materiaalsoort, volume en bufferwaarde wat betreft opwarming en afkoeling.
  6. Ze zijn geschikt voor minimaal eenzelfde aantal gewone dwergvleermuizen en vervullen dezelfde functie als de oorspronkelijke plaats die verdwijnt.
- k. Toegankelijke spouwmuren dienen een vrije ruimte te hebben tussen het isolatiemateriaal, inclusief platen, en de buitenmuur die meer dan anderhalf tot twee centimeter beslaat. Er worden invliegopeningen gecreëerd door middel van stootvoegen van anderhalf tot twee centimeter breed, op minimaal drie meter hoogte en juist gepositioneerd ten opzichte van de zon. Bij gebruik van isolatieplaten in de spouw dienen deze opgeruwd te worden of voorzien van stevig duurzaam kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter. Als glaswol (en dergelijke) als isolatie wordt gebruikt, is het nodig dunne ruwe platen tegen het isolatiemateriaal aan te brengen. Bij voorkeur hebben deze verblijfplaatsen een grootte van minimaal 50 x 80 centimeter en worden ze op de hoek van het gebouw gepositioneerd, zodat de vleermuis zich binnendoor van de ene naar de andere gevelzijde kan verplaatsen afhankelijk van de klimaatomstandigheden.
- l. Inmetselkasten dienen gekoppeld te worden zodat een grote ruimte ontstaat waardoor de vleermuizen zich kunnen verplaatsen van de ene naar de andere kast.

Datum
26 juli 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018635433

Kenmerk
FF/75C/2016/0716.toek.dg

Overige voorschriften

- m. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- n. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- o. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Opmerking

- p. Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2, Wnb kan de verleende ontheffing worden ingetrokken of gewijzigd.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

bla C. RIETMAN

Marco Klaassen
Teammanager Vergunningen
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis *Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming*

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. Er zijn twee voortplantings- en rustplaatsen vastgesteld van de gewone dwergvleermuis aan de oostkant van de meest westelijke flat. Daarnaast zijn er vier voortplantings- en rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. Eén van de voortplantings- en rustplaatsen is vastgesteld onder de gevelaftimmering van de meest oostelijke flat. De locatie van de overige drie voortplantingsplaatsen bevindt zich in de overige te slopen flatgebouwen of in een holte van wat groter bomen aan de noordzijde van het plangebied. De voortplantingsplaats- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden gebruikt gedurende de actieve- en paarperiode van de soort. De voortplantings- en rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis worden gebruikt gedurende de kwetsbare paarperiode van de soort. Het is niet uitgesloten dat de voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ook in de overwinteringsperiode door enkele exemplaren van de soorten worden gebruikt. De bomen binnen het plangebied zijn essentieel als foerageergebied voor het functioneren van de voortplantings- en rustplaatsen van de soorten.

Door de werkzaamheden gaan twee voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en vier voortplantings- en rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ruimtelijke Ingrepen Siriusstraat Hoorn' van 30 januari 2017 en zoals beschreven in de antwoorden op de vragen 6,7 en 9 van de aanvulling op de aanvraag van 30 januari 2017.

De werkzaamheden worden gefaseerd in tijd en ruimte uitgevoerd. Op 27 januari 2017 en 24 januari 2017 zijn acht tijdelijke alternatieve voorzieningen geplaatst in de vorm van vleermuiskasten aan woningen binnen 100 tot 200 meter van de huidige voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn er op 24 februari 2017 zestien vleermuiskasten geplaatst aan bomen aan de noordzijde van de vier te slopen gebouwen. Na oplevering worden er ten minste vierentwintig geschikte permanente alternatieve voortplantings- en rustplaatsen gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. U geeft aan dat wanneer de toegankelijke spouwmuren toch niet werkbaar blijken te zijn, inbouwkasten worden ingebouwd. Op dit moment is de uitwerking van het nieuwbouwplan nog niet zo ver dat voor één van deze maatregelen gekozen is. Op voorhand kan daarom niet worden gegarandeerd dat u voldoende geschikte permanente alternatieve verblijfplaatsen realiseert voor de soorten.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
26 juli 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018635433

Kenmerk
FF/75C/2016/0716.toek.dg

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf mogelijk niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- en rustplaatsen voor de aanwezige populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. De permanente mitigatie is te vrijblijvend beschreven en behoeft enige specificatie. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. Het water, de open ruimte en een deel van de oude bomen aan de noordzijde blijven bestaan. De zuidzijde van de gebouwen wordt ingericht als groenzone waardoor er meer groen beschikbaar komt dan in de huidige situatie. Hierdoor is het aannemelijk is dat er voldoende foerageergebied voor de soorten voorhanden blijft en dat de alternatieve voortplantings- en verblijfsplaatsen geschikt blijven. Na oplevering van de nieuwbouw worden er voldoende permanente alternatieve voortplantings- en rustplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gerealiseerd. Hiermee is het voldoende aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied aanwezig blijven. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de sloopwerkzaamheden van vier portiekflats. De huidige bebouwing is technisch en functioneel zeer slecht omdat deze aan het einde van de levensduur zijn. Renovatie zou niet voldoende zijn om de flatgebouwen duurzaam te behouden. Daarnaast zouden de voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis bij renovatie ook verloren gaan. De toekomstige situatie is zeer vergelijkbaar met de huidige situatie, zowel wat betreft locatie, bebouwing en open ruimte. Een verschil met de huidige situatie is dat in de toekomstige situatie de parkeerruimte aan de noordzijde gesitueerd wordt en de groenzone aan de zuidzijde waar dat in de huidige situatie andersom is. Wel blijven de watergang en de oude bomen aan de noordzijden behouden zodat ook dit deel als foerageergebied beschikbaar blijft voor de soorten. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning buiten de kwetsbare periode wordt schade aan gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
26 juli 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018635433

Kenmerk
FF/75C/2016/0716.toek.dg

Datum
26 juli 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018635433

Kenmerk
FF/75C/2016/0716.toek.dg

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' en 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied' zoals genoemd in de artikelen 3.8, lid 5, sub b en 3.10, lid 2 van de wet natuurbescherming.

Uit uw aanvraag blijkt dat u ook ontheffing aangevraagd heeft voor soorten uit de Habitatrichtlijn. U wenst hierbij gebruik te maken van het belang 'j': Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zoals deze opgenomen was in de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht geworden, deze wet vervangt onder andere de Flora- en faunawet. Uw aanvraag wordt dan ook conform de Wet natuurbescherming beoordeeld. De Wet natuurbescherming kent voor wat betreft soorten die in artikel 3.5 genoemd worden niet de mogelijkheid om gebruik te maken van het belang 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied'. De aanvraag is daarom uitsluitend beoordeeld op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'. genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming.

De huidige woningen in de portiekflats aan de Siriusstraat in Hoorn zijn technische en functioneel verouderd. De woningen die gerealiseerd worden zijn van hoge kwaliteit en voldoen aan de eisen op het gebied van energiebesparing en duurzaamheid zoals deze gesteld worden in de 'Structuurvisie Noord-Holland 2040' en de 'Provinciale Woonvisie 2010'. Daarnaast ontstaat met dit project woonruimte die voorziet in de vraag naar woningen zoals deze blijkt uit de 'Structuurvisie Noord-Holland 2040' en 'Provinciale Woonvisie 2010 - 2020'. In deze documenten wordt in de komende jaren in het noorden van de provincie Noord-Holland een groei van de woningbehoefte voorzien van circa 30.000 woningen. De provincie Noord-Holland kiest er voor om het landelijk gebied zoveel mogelijk open te houden door in te zetten op woningbouw binnen het bestaand stedelijk gebied. De woningen die worden gerealiseerd worden betaalbaar zodat deze ook betrokken kunnen worden door kleine huishoudens en ouderen. Voor deze twee groepen voorziet de provincie Noord-Holland een groei in woningbehoefte. De woningbouw draagt dus bij aan de ambitie van de provincie Noord-Holland om in de toekomst te komen tot een hoogwaardig binnenstedelijk en duurzame woonomgeving. Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

8.1 Maatregel

Welke maatregel gericht op de aangevraagde soorten bent u van plan te nemen? Beschrijf de voorgenomen maatregel zo concreet mogelijk met voldoende detail.

Het pakket aan maatregelen bestaat uit drie onderdelen: tijdelijke verblijfplaatsen, permanente verblijfplaatsen en ongeschikt maken van de huidige bebouwing.

Gewone dwergvleermuis

Tijdelijke verblijfplaatsen

Uit het nader onderzoek vleermuizen van SAB (bijlage 3) blijkt dat in het gehele plangebied één zomer- en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is in de bebouwing. De soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (2014) schrijft voor dat voor elke verstoorde verblijfplaats vier nieuwe (tijdelijke) en geschikte verblijfplaatsen gerealiseerd moeten worden.

In januari 2017 zijn aan 4 woningen direct nabij de huidige paarverblijfplaats 4 vleermuiskasten opgehangen (zie ook bijlage 2). Daarnaast worden in de periode februari – maart 2017 nog 4 vleermuiskastjes aan woningen nabij de aangetroffen zomerverblijfplaats opgehangen. De op te hangen vleermuiskasten betreft kleine platte vleermuiskasten. Dergelijke kleine platte kasten zijn geschikt als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. De locaties waar de kasten hangen zijn vrij van kunstlicht, hebben een vrije aanvliegroute, bevinden zich binnen 50 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats en hangen op ten minste 3 meter hoogte.

Permanente verblijfplaatsen

In de nieuw te bouwen flats worden in de loop van 2017 -2018 ten minste 8 permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen aangebracht. Deze voorzieningen worden, net als de huidige verblijfplaatsen, hoog in het gebouw aangebracht. Hierbij wordt een spleetvormige verblijfsruimte onder betimmering gerealiseerd of wordt een spleetvormige ruimte in de spouwmuur geschikt gemaakt als verblijf (zie ook bijlage 2). De toegangen tot de verblijfplaatsen liggen op ten minste 3 meter boven de grond, zijn niet verlicht en hebben een vrije vliegruimte. De uitwerking van het nieuwbouwplan is op dit moment nog niet zo ver dat voor één van deze maatregelen gekozen is. Er is nog geen gebouwoontwerp. De bovengenoemde maatregelen zullen daarom in het Programma van Eisen voor de nieuwbouw ingevoegd worden, waarmee realisatie gegarandeerd is.

Ongeschikt maken huidige bebouwing

Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing zijn de vervangende verblijfplaatsen al enkele maanden functioneel. Toch is het mogelijk dat de vleermuizen nog gebruik maken van de verblijfplaats in de aanwezige bebouwing in het plangebied. Om te voorkomen dat vleermuizen aanwezig zijn in de te slopen bebouwing, zal deze bebouwing ongeschikt gemaakt worden voor vleermuizen. Dit zal geschieden door in augustus 2017 de kieren langs de dakrand deels dicht te maken, op enkele openingen, na. Het betreft openingen waarvan een vleermuisdeskundige inschat dat ze zeer geschikt zijn als invliegopening voor een verblijfplaats. Deze openingen en de aanwezige open stootvoegen in de spouwmuur worden afgedekt met 'exclusion flaps', waardoor eventueel aanwezige vleermuizen de bebouwing wel kunnen verlaten maar niet terug kunnen keren naar de verblijfplaats. Deze maatregel zal ter plekke begeleid worden door

een deskundige op het gebied van vleermuizen.

Voor de start van de sloopwerkzaamheden zal door een deskundige nog een laatste controle op aanwezigheid van vleermuizen plaatsvinden. Op deze manier is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te stellen dat geen vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn tijdens de sloopwerkzaamheden.

Ruige dwergvleermuis

Tijdelijke verblijfplaatsen

Uit het nader onderzoek vleermuizen van SAB (bijlage 3) blijkt dat in het gehele plangebied vier paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aanwezig is in de bebouwing. De soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (2014) schrijft voor dat voor elke verstoorde verblijfplaats vier nieuwe (tijdelijke) en geschikte verblijfplaatsen gerealiseerd moeten worden.

In de periode februari – maart 2017 worden aan de grote bomen ten noorden van de te slopen flatgebouwen totaal 16 vleermuiskasten opgehangen (zie ook bijlage 2). Per flat blijven voldoende grote bomen met voldoende takvrije stamlengte behouden om per paarterritorium ten minste 4 bolle vleermuiskasten op te hangen. De op te hangen vleermuiskasten betreft kleine bolle vleermuiskasten. Dergelijke kasten zijn geschikt als paarverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. De locaties waar de kasten worden hangen zijn vrij van kunstlicht, hebben een vrije aanvliegroute, bevinden zich direct in de paarterritoria en hangen op ten minste 3 meter hoogte.

Permanente verblijfplaatsen

In de nieuw te bouwen flats worden in de loop van 2017 -2019 in iedere flat ten minste 4 (samen ten minste 16) permanente verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuizen aangebracht. Deze voorzieningen worden, net als de huidige bekende paarverblijfplaats, hoog in het gebouw aangebracht. Hierbij wordt een spleetvormige verblijfsruimte onder betimmering gerealiseerd of wordt een spleetvormige ruimte in de spouwmuur geschikt gemaakt als verblijf (zie ook bijlage 2). De toegangen tot de verblijfplaatsen liggen op ten minste 3 meter boven de grond, zijn niet verlicht en hebben een vrije vliegruimte. De uitwerking van het nieuwbouwplan is op dit moment nog niet zo ver dat voor concrete maatregelen gekozen is. Er is nog geen bouwontwerp. De bovengenoemde maatregelen zullen in het Programma van Eisen voor de nieuwbouw ingevoegd worden, waarmee realisatie gegarandeerd is.

Ongeschikt maken huidige bebouwing

Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing zijn de vervangende verblijfplaatsen al enkele maanden functioneel. Toch is het mogelijk dat de vleermuizen nog gebruik maken van de verblijfplaats in de aanwezige bebouwing in het plangebied. Om te voorkomen dat vleermuizen aanwezig zijn in de te slopen bebouwing, zal deze bebouwing ongeschikt gemaakt worden voor vleermuizen. Dit zal geschieden door in augustus 2017 de kieren langs de dakrand deels dicht te maken, op enkele openingen, na. Het betreft openingen waarvan een vleermuisdeskundige inschat dat ze zeer geschikt zijn als invliegopening voor een verblijfplaats. Deze openingen en de aanwezige open stootvoegen in de spouwmuur worden afgedekt met 'exclusion flaps', waardoor eventueel aanwezige vleermuizen de bebouwing wel kunnen verlaten maar niet terug kunnen keren naar de verblijfplaats. Ook holten die geschikt zijn als verblijfplaats, in

bomen die verwijderd zullen worden, worden afgedekt met 'exclusion flaps', zodat vleermuizen de holten wel kunnen verlaten maar er niet terug kunnen keren. Deze maatregelen zullen ter plekke begeleid worden door een deskundige op het gebied van vleermuizen.

Voor de start van de sloop- en kapwerkzaamheden zal door een deskundige nog een laatste controle op aanwezigheid van vleermuizen plaatsvinden. Op deze manier is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te stellen dat geen vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn tijdens de sloopwerkzaamheden.

8.2 Locatie maatregel

Is de uitvoering van de maatregel locatiegebonden? Geef dan op de kaart de locaties aan.

Gewone dwergvleermuis

De tijdelijke vleermuiskasten worden aan gebouwen opgehangen binnen 200 meter ten zuiden van de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaats. Zie ook bijlage 2.

Permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd in het nieuw te bouwen meest westelijke flatgebouw in het plangebied. Deze verblijfplaatsen komen aan de noord-, west-, oost- en zuidzijde van de bebouwing, zodat er verblijfsruimte met verschillend microklimaat wordt aangeboden. De toegangen tot de verblijfplaatsen liggen op ten minste 3 meter boven de grond, zijn niet verlicht en hebben een vrije vliegruimte.

Ruige dwergvleermuis

De tijdelijke vleermuiskasten worden aan grote bomen opgehangen aan de noordzijde van het plangebied, nabij de paarterritoria van deze soort. Zie ook bijlage 2.

Permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de vier nieuw te bouwen flatgebouwen in het plangebied. Deze verblijfplaatsen komen aan zowel noord-, west-, oost- en zuidzijde van de bebouwing, zodat er verblijfsruimte met verschillend microklimaat wordt aangeboden. De toegangen tot de verblijfplaatsen liggen op ten minste 3 meter boven de grond, zijn niet verlicht en hebben een vrije vliegruimte.

8.3 Doel maatregel

Welke doel wilt u met de maatregel bereiken? Bijvoorbeeld het voorkomen van overtreden van een bepaalde verbodsbepaling voor een soort. Of het compenseren van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Gewone dwergvleermuis

De maatregelen worden getroffen om verschillende (onderdelen van) verbodsbepalingen te voorkomen, waarvan wel mogelijk sprake is zonder het treffen van deze maatregelen.

Met deze maatregelen zal geen sprake zijn van doden en verwonden van dieren; en het opzettelijk verontrusten van dieren, doordat verblijfplaatsen tijdig ongeschikt worden gemaakt en doordat voorafgaand aan de sloop nog een laatste controle door een

deskundige plaatsvindt. Door de tijdige plaatsing van alternatieve verblijfplaatsen blijft verder de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaats behouden, waardoor geen sprake is van het beschadigen, vernielen of wegnemen van een verblijfplaats. De maatregelen voorkomen daarmee dat de geplande ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ruige dwergvleermuis

De maatregelen worden getroffen om verschillende (onderdelen van) verbodsbepalingen te voorkomen, waarvan wel mogelijk sprake is zonder het treffen van deze maatregelen.

Met deze maatregelen zal geen sprake zijn van doden en verwonden van dieren; en het opzettelijk verontrusten van dieren, doordat verblijfplaatsen tijdig ongeschikt worden gemaakt en doordat voorafgaand aan de sloop nog een laatste controle door een deskundige plaatsvindt. Door de tijdige plaatsing van alternatieve verblijfplaatsen blijft verder de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaats behouden, waardoor geen sprake is van het beschadigen, vernielen of wegnemen van een verblijfplaats. De maatregelen voorkomen daarmee dat de geplande ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis.

8.4 Effectiviteit maatregel

Waarom is het aannemelijk dat de maatregel effectief zal zijn? Betrek bij uw antwoord de lokale omstandigheden. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden in paragraaf 3.

Gewone dwergvleermuis

Tijdelijke verblijfplaatsen

Het is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te stellen dat de maatregelen effectief zullen zijn. De tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden direct nabij (binnen 170 meter afstand van) de huidige locatie van de verblijfplaats geplaatst (zie ook bijlage 2). De tijdelijke voorzieningen worden opgehangen aan gebouwen op ten minste 3 meter hoogte, waarbij vleermuizen een vrije uitvliegmogelijkheid hebben van ten minste enkele meters. De vleermuiskasten liggen direct nabij de huidige zomerverblijfplaats en het paarterritorium. Nabij de locaties van de vleermuiskasten is foerageergebied aanwezig in de vorm van tuinen en openbaar groen met bomen, heesters en een watergang met gazon. De gewone dwergvleermuis een pionierssoort die vervangende verblijfplaatsen snel accepteert en die dergelijke kleine platte vleermuiskasten als paar- en zomerverblijfplaats algemeen gebruikt.

Permanente verblijfplaatsen

De verblijfplaatsen worden in de bebouwing onder gevelaftimmering of in de spouwmuur gerealiseerd. Ten minste één verblijfplaats heeft een vergelijkbare hoogte en oriëntatie ten opzichte van zon en wind als de huidige verblijfplaats in de meest westelijke flat. Overige verblijfplaatsen worden ook op andere richtingen ten opzichte van zon en wind gerealiseerd, zodat er voor vleermuizen verblijfplaatsen met verschillende microklimaten worden aangeboden. Aan de rand van het plangebied, nabij de toekomstige verblijfplaatsen, blijven oude bomen aanwezig en blijft open water aanwezig. De nieuwe verblijfplaatsen zijn hierdoor goed bereikbaar en foerageergebied is direct nabij de

verblijfplaatsen aanwezig. Op deze wijze is het met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat de vleermuizen de nieuwe verblijfplaatsen zullen vinden en betrekken. Gezien het vergrote aantal verblijfplaatsen zal de toekomstige situatie bij maximalisatie een betere situatie zijn dan de huidige situatie.

Ongeschikt maken

Het ongeschikt maken van een verblijf door het aanbrengen van exclusion flaps is een veel toegepaste en effectieve methode om verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt te maken. Voor de start van de werkzaamheden zal nog een laatste controle van aanwezigheid van vleermuizen plaatsvinden, zodat wordt uitgesloten dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden in het te slopen flatgebouw aanwezig zijn.

Ruige dwergvleermuis

Tijdelijke verblijfplaatsen

Het is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te stellen dat de maatregelen effectief zullen zijn. De tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden direct nabij (binnen 50 meter afstand van) de paarterritoria geplaatst. De tijdelijke voorzieningen worden opgehangen aan bomen op ten minste 3 meter hoogte, waarbij vleermuizen een vrije uitvliegmogelijkheid hebben van ten minste enkele meters. De betreffende bomen aan de rand van het plangebied vormen ook nu al foerageergebied voor ruige dwergvleermuizen, zo bleek uit het vleermuisonderzoek (bijlage 3) en liggen binnen de paarterritoria in het plangebied. De vleermuiskasten hangen aan bomen en zijn via bomen bereikbaar. Daarbij is de ruige dwergvleermuis een pionierssoort die vervangende verblijfplaatsen snel accepteert en die dergelijke bolle vleermuiskasten als paarverblijfplaats algemeen gebruikt (Korsten 2012).

Permanente verblijfplaatsen

De permanente verblijfplaatsen worden in de vier nieuw te bouwen flats gerealiseerd, waarbij in iedere flat ten minste 4 nieuwe verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuizen onder gevelaftimmering of in de spouwmuur worden gerealiseerd. Ten minste één verblijfplaats heeft een vergelijkbare hoogte en oriëntatie ten opzichte van zon en wind als de huidige bekende paarverblijfplaats in de meest oostelijke flat. Overige verblijfplaatsen worden ook op andere richtingen ten opzichte van zon en wind gerealiseerd, zodat er voor vleermuizen verblijfplaatsen met verschillende microklimaten worden aangeboden. Aan de rand van het plangebied, nabij de toekomstige verblijfplaatsen, blijven oude bomen aanwezig en blijft open water aanwezig. De nieuwe verblijfplaatsen zijn hierdoor goed bereikbaar en foerageergebied is direct nabij de verblijfplaatsen aanwezig. Op deze wijze is het met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat de vleermuizen de nieuwe verblijfplaatsen zullen vinden en betrekken. Gezien het vergrote aantal verblijfplaatsen zal de toekomstige situatie bij maximalisatie een betere situatie zijn dan de huidige situatie.

Ongeschikt maken

Het ongeschikt maken van een verblijf door het aanbrengen van exclusion flaps is een veel toegepaste en effectieve methode om verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt te maken. Voor de start van de werkzaamheden zal nog een laatste controle van aanwezigheid van vleermuizen plaatsvinden, zodat wordt uitgesloten dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden in het te slopen flatgebouw aanwezig zijn.

8.5 Afhankelijk

Bent u voor de uitvoering of instandhouding van de maatregel afhankelijk van derden?

Nee, de tijdelijke verblijfplaatsen worden aan gebouwen nabij het plangebied aangebracht, die in eigendom en beheer zijn bij de initiatiefnemer. Voor het plaatsen van kasten aan bomen en gebouwen is toestemming verleend. Ook voor het aanbrengen van de permanente voorzieningen zijn we niet afhankelijk van derden.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Is de maatregel functioneel, voordat u met uw werkzaamheden begint? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 2.4. Wie gaat de functionaliteit van de maatregel bepalen? Beschrijf de deskundigheid van deze persoon

Gewone dwergvleermuis

Zie ook paragraaf 2.3. Ten minste een half jaar na het ophangen van de tijdelijke vleermuiskasten wordt begonnen met het ongeschikt maken en verwijderen van de huidige paarverblijfplaats, zodat wordt voldaan aan de gewenningsperiode voor een paarverblijfplaats.

De overige 4 vervangende tijdelijke vleermuiskasten worden aangebracht uiterlijk maart 2017, ten minste 4 maanden voorafgaand aan het verwijderen van de zomerverblijfplaats, zodat wordt voldaan aan de gewenningsperiode van 3 maanden.

Ruige dwergvleermuis

Ten minste 4 maanden na het ophangen van de tijdelijke vleermuiskasten wordt begonnen met het ongeschikt maken en verwijderen van de huidige paarverblijfplaatsen, zodat wordt voldaan aan de gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van deskundigen op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Het betreft hier deskundigen van het adviesbureau SAB:

Betrokken medewerker: E. Verkaik, Dr. Ir.

Functie: ecooloog

Kwalificaties: opgeleid in Bos- en natuurbeheer (Wageningen Universiteit)

Specialisatie: vleermuizen, vogels, planten

Betrokken medewerker: R.C.J.M. van Gestel, MSc

Functie: ecooloog

Kwalificaties: opgeleid in Biologie en Ecologie (Wageningen Universiteit)

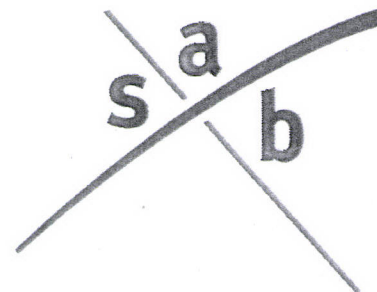
Specialisatie: vleermuizen, zoogdieren, vogels en dagvlinders

Betrokken medewerker: V.J.A. Hommersen, MSc

Functie: ecooloog

Kwalificaties: opgeleid in Wildlife Management (Van Hall Larenstein) en Bos- en natuur-

SAB • Arnhem
bezoekadres
Erombergdwaarsstraat 5A
6816 DZ Arnhem
correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem
T |026| 357 66 11
F |026| 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl
KvK Arnhem 09122123

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
t.a.v. Kim Nouwen
Postbus 40225
8004 DE Zwolle

Arnhem, 30 januari 2017
ons kenmerk: VERK/160107.01
betreft: aanvullingen ontheffingsaanvraag 5190018635433

Geachte mevrouw Nouwen,

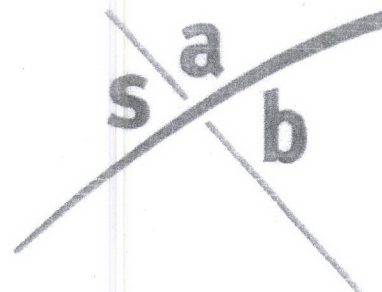
Op 6 januari heb ik van u een brief ontvangen waarin u aangeeft informatie te missen en u een nadere toelichting vraagt van de ontheffingsaanvraag met aanvraagnummer **5190018635433** (Siriusstraat Hoorn). In deze brief verschaft ik u deze aanvullende informatie.

Aanvulling ontbrekende stukken

1. Graag de factuur versturen onder vermelding van projectnummer 160107.01. De factuur kan daarbij aan ons worden gericht:
SAB
t.a.v. de heer E. Verkaik
Postbus 479
6800 AL Arnhem
2. U vraagt een nadere onderbouwing van de dwingende redenen van groot openbaar belang. Hierbij stuur ik u als bijlage I een aangepaste onderbouwing van het belang waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd.
3. U raadt aan om ook ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen 'beschadigen' en 'vernielen' zoals genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Bijgevoegd als bijlage II, een projectplan waarin ook voor dit verbod ontheffing wordt aangevraagd en waarin deze aanvraag wordt toegelicht (paragraaf 3.5).

Omdat niet duidelijk is of verblijfplaatsen in de winter worden gebruikt en omdat de voorgestelde tijdelijke vleermuiskasten maar een beperkte bufferende waarde hebben en niet als winterverblijf gebruikt kunnen worden in tijden van strengere vorst, wordt nu ook ontheffing aangevraagd voor deze verbodsbepaling.

Arnhem, 30 januari 2017
ons kenmerk: VERK/160107.01
pagina: 2 van 3

- U vraagt de quick scan van het plangebied aan te leveren. Bijgesloten als bijlage III deze quick scan flora en fauna.

Aanvulling toelichting

- Bij het vleermuisonderzoek is de exacte locatie van de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis niet duidelijk geworden. Het paarterritorium bevindt zich bij de bomen tussen flat 1 en 2. In de gevel van flat 1 is het zomerverblijf van deze soort aanwezig. Mannetjes gewone dwergvleermuisen gebruiken een zomerverblijfplaats ook vaak als paarverblijf. Echter, in de betreffende gevels van flat 1 en 2 zijn meerdere mogelijkheden voor verblijfplaatsen (dakrand, meerdere open stootvoegen) en daarnaast zijn in sommige bomen holten aanwezig. Niet helemaal uitgesloten kan worden dat hier daarom sprake is van twee verblijfplaatsen. In het aangepaste projectplan gaan we er vanuit dat een afzonderlijke paarverblijfplaats en zomerverblijfplaats aanwezig is (zie paragraaf 3.5 en 5.4 van het aangepaste projectplan).
- De 8 vervangende tijdelijke verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis worden nu aan gebouwen in de directe omgeving opgehangen. De eerste vier kasten zijn 27 januari 2017 geplaatst, de overige vier kastjes worden in de periode februari – maart 2017 opgehangen. In bijlage IV bij deze brief wordt de locaties van deze vleermuiskastjes nader toegelicht.
- De toe te passen permanente alternatieven werden bij de originele aanvraag toegelicht in bijlage 2. Hierin werd aangegeven op welke richting ten opzichte van de zon voorzieningen worden geplaatst, in welke toekomstige gebouwen voorzieningen worden geplaatst en aan welke eisen de uitvliegopeningen van de voorzieningen zullen voldoen (hoogte, vrije uitvliegruimte, niet aangelicht). Deze beschrijving hebben we aangepast en uitgebreid (zie toegevoegde bijlage IV). In de bijlage worden twee manieren van mitigatie voorgesteld, omdat er momenteel nog geen gebouwontwerp is vastgesteld. Wel zullen de eisen voor de permanente voorzieningen, zoals verwoord in de bijlage, bij het Programma van Eisen voor de nieuwbouw worden ingevoegd, waarmee de realisatie gegarandeerd is.

Mocht u meer informatie over de permanente voorzieningen willen, dan al aangeleverd, zou u dan willen aangeven welke specifieke informatie u bij deze beschrijving nog mist?

- In het aangepaste projectplan wordt nu uitgebreider ingegaan op de mogelijke effecten op het foerageergebied van beide soorten, in paragraaf 6.1. Ook staat het effect op foerageergebied binnen het plangebied beschreven in paragraaf 6.2 van het projectplan.

Binnen het plangebied worden de grotere bomen gespaard. Bij iedere te slopen flat blijven tenminste 2 boomgroepen met grote bomen aanwezig. Bomen die verwijderd worden zijn veelal

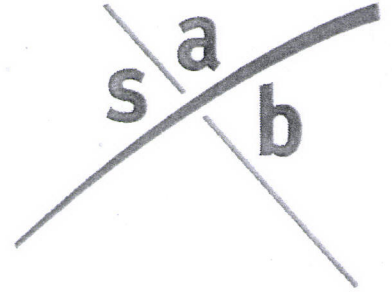
SAB • Arnhem

bezoekadres
Eromborghwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem

correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem

T | 026 | 357 66 11
F | 026 | 357 66 11
T www.sab.nl
E arnhem@sab.nl

KvK Arnhem 09122123

Arnhem, 30 januari 2017
ons kenmerk: VERK/160107.01
pagina: 3 van 3

klein. Doordat binnen het plangebied open ruimte, bomen en open water aanwezig blijft, zal voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijven.

9. In het aangepaste projectplan (bijlage II), paragraaf 5.7, wordt nu uitgebreider ingegaan op de beschikbaarheid van de alternatieven in de omgeving.

De woningen in de woonwijk direct naast de te slopen flatgebouwen hebben een spouwmuur die toegankelijk is via open stootvoegen. In de directe omgeving van de flatgebouwen zijn daarmee voldoende alternatieven voor deze functie.

Ik hoop u met deze brief de ontbrekende informatie te hebben verschaft, zodat u de ontheffingsaanvraag met aanvraagnummer 5190018635433 in behandeling kunt nemen. Voor aanvullende vragen kunt u direct contact opnemen met mij: 026-3576911. U kunt mij ook e-mailen: eric.verkaik@sab.nl.

Met vriendelijke groet,

Eric Verkaik
SAB Arnhem B.V.

- Bijlage I: aangepaste onderbouwing wettelijk belang
Bijlage II: aangepast projectplan ontheffingsaanvraag Florin, Epe
Bijlage III: quick scan flora en fauna
Bijlage IV: aangepaste bijlage 2 - toelichting vervangende verblijfplaatsen

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer FF/75C/2016/0716
Project Siriusstraat Hoorn, projectnr 160107.01
Ontheffingsperiode 26 juli 2017 tot en met 30 juni 2022
Naam Stichting Intermaris
heer M.D. Hoiting
Adres Maelsonstraat 12
Woonplaats 1624 NP HOORN

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden .....

Telefoonnummer (vast) .....

Telefoonnummer (mobiel) .....

Locatie(s) werkzaamheden .....

Datum start werkzaamheden .....

Overzicht planning werkzaamheden .....

***Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!***

Retouradres

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@rvo.nl